



Брюксел, 13 юли 2026 г.
(OR. en)

11828/26

FAO 25
AGRI 587
FOOD 98
VETER 120
PHYTOSAN 71
ENV 936
SAN 585
SUSTDEV 62

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Делегациите
Относно:	Заклучения относно подхода „Едно здраве“ в системите на хранително-вкусовата промишленост

Приложено се изпращат на делегациите заключенията на Съвета относно подхода „Едно здраве“ в агрохранителните системи, одобрени от Съвета (Селско стопанство и рибарство) на 4190-ото му заседание, проведено на 13 юли 2026 г.

**Заклучения на Съвета относно подхода „Едно здраве“
в агрохранителните системи**

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

КАТО ПРИПОМНЯ:

- Заклученията на Съвета от 29 януари 2024 г. относно стратегията на ЕС в областта на световното здравеопазване – По-добро здраве за всички в един променящ се свят¹;
- Заклучения на Съвета от 21 юни 2024 г. относно бъдещето на Европейския здравен съюз: Европа – грижовна, подготвена и защитаваща²;
- Препоръка на Съвета от 13 юни 2023 г. за засилване на действията на ЕС за борба с антимикробната резистентност съгласно подхода „Едно здраве“³;
- Заклучения на Съвета от 26 май 2021 г. относно приоритетите на ЕС за срещата на върха на ООН по въпросите на продоволствените системи през 2021 г.⁴

¹ 5908/24.

² 11597/24.

³ *ОВ С* 220, 22.6.2023 г., стр. 1 – 20.

⁴ 9335/21.

Общи принципи

1. ПРИПОМНЯ, че член 168 от Договора за функционирането на Европейския съюз гласи, че Съюзът трябва да осигурява високо равнище на закрила на човешкото здраве при разработването и изпълнението на всички свои политики и дейности.
2. ПОДЧЕРТАВА, че човешкото здраве не може да бъде защитено изолирано и е неразривно свързано и зависимо от здравето на животните, растенията и в по-широк план от екосистемите, които са в основата на нашите агрохранителни системи⁵. Във връзка с това ПРИПОМНЯ, че „Едно здраве“ е интегриран, обединяващ подход, който има за цел устойчиво да балансира и оптимизира здравето на хората, животните, екосистемите и околната среда като цяло⁶.
3. ОТЧИТА, че подходът „Едно здраве“ може да допринесе за по-ефикасното и по-ефективното използване на ресурсите чрез интегрирани и превантивни действия.
4. ПОДЧЕРТАВА значението на непрекъснатото насърчаване на културата „Едно здраве“, включително чрез образование, обучение и повишаване на осведомеността, особено сред по-младите поколения, за справяне с взаимосвързаните предизвикателства в областта на здравеопазването, околната среда и устойчивостта по интегриран начин.
5. ИЗТЪКВА, че устойчивите, издръжливи и приобщаващи агрохранителни системи са от съществено значение, за да се гарантира трайният ни капацитет за осигуряване на достатъчна, безопасна и достъпна храна и здравословни хранителни режими за всички, като същевременно се отчитат местните хранителни култури. Във връзка с това ПОДЧЕРТАВА, че дългосрочната продоволствена сигурност в световен мащаб може да бъде постигната само чрез опазване и гарантиране на устойчивото използване на природните ресурси и чрез опазване на здравето на растенията, животните и екосистемите. ОТЧИТА, че това изисква цялостен и системен подход, подкрепен от научни изследвания и иновации.

⁵ Агрохранителните системи като всички взаимосвързани дейности и участници в процеса на добиване на храна от полето до трапезата. Това определение обхваща всичко – от селскостопанското производство и преработката до разпространението, потреблението и управлението на отпадъците.

⁶ През 2022 г. експертната група на високо равнище „Едно здраве“ (OHNLEP) разработи следното определение за подхода „Едно здраве“: „Едно здраве“ е интегриран, обединяващ подход, който има за цел устойчиво да балансира и оптимизира здравето на хората, животните и екосистемите. В неговата същност се отчита, че здравето на хората, домашните и дивите животни, растенията и околната среда като цяло (включително екосистемите) са тясно свързани и взаимозависими.“.

6. ПОТВЪРЖДАВА, че във визията за селското стопанство и храните, представена от Европейската комисия през февруари 2025 г.⁷, се подчертава колко е важно да се гарантира, че всички елементи на хранително-вкусовата промишленост функционират в рамките на възможностите на планетата, като същевременно допринасят за целите в областта на климата, опазването и възстановяването на биологичното разнообразие, здравите почви, чистата вода и устойчивите продоволствени системи.
7. ПОДЧЕРТАВА, че агрохранителните системи са в допирните точки със здравето на хората, животните, растенията и екосистемите и че подходът „Едно здраве“ осигурява интегрирана рамка за справяне с взаимосвързаните рискове и междусекторните предизвикателства, пред които са изправени агрохранителните системи.
8. НАБЛЯГА, че антимикробната резистентност (АМР) се разпространява чрез взаимодействието между човека, животните и околната среда, което означава, че резистентните патогени и гените за резистентност могат да се пренасят между хората, добитъка, дивата флора и фауна и екосистемите, независимо от това къде са се появили за първи път, и изискват координирани действия. ОТБЕЛЯВА особено значение на подхода „Едно здраве“ за справяне с АМР и НАБЛЯГА, че мерките следва да се основават на законодателството на ЕС и международно приетите стандарти.
9. Във връзка с това ПОДЧЕРТАВА, че подходът „Едно здраве“ служи не само като здравна стратегия, но и като ключов фактор за устойчиви и издръжливи агрохранителни системи.

⁷ 6385/25 – Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите: Визия за селското стопанство и храните – да изградим заедно привлекателен селскостопански и агрохранителен сектор за бъдещите поколения.

10. ИЗТЪКВА, че е важно да се използват поуците, извлечени от минали предизвикателства, свързани с подхода „Едно здраве“, научните доказателства и практическия опит, за да се укрепят интегрираните подходи в агрохранителните системи.
11. ПОДЧЕРТАВА, че включването на подхода „Едно здраве“ в агрохранителните системи може да генерира значителни дългосрочни икономии чрез изместване на акцента от ресурсоемко управление на кризи – като например реагиране на пандемии, кризи със здравето на животните или лоши реколти – към икономически ефективна превенция и системна устойчивост, като по този начин се предпазват публичните бюджети и се укрепва социалното сближаване.

Прилагане на подхода „Едно здраве“ в агрохранителните системи

12. ПОДЧЕРТАВА, че прилагането на подхода „Едно здраве“ в агрохранителните системи, включително и в земните, и във водните продоволствени системи, предполага справяне на равна основа с предизвикателствата, свързани със здравето на хората, здравето на животните и хуманното отношение към тях, здравето на растенията и здравето на екосистемите, като същевременно се взема изцяло предвид тяхната взаимозависимост.
13. По отношение на **човешкото здраве** ИЗТЪКВА:
 - силните взаимовръзки между агрохранителните системи и човешкото здраве, тъй като всички компоненти на агрохранителната верига – включително първичното производство, преработката, съхранението, транспортирането, предлагането на пазара, потреблението и управлението на отпадъците – оказват пряко и непряко въздействие както върху индивидуалното, така и върху общественото здраве;
 - критичната необходимост от ориентирани към превенция подходи в рамките на агрохранителните системи, които допринасят за намаляване на болестите, предавани чрез храната и водата, на всички форми на недохранване и свързаните с храненето заболявания, излагането на замърсители и зоонозен риск;
 - първостепенното значение на насърчаването на здравословни модели на хранене, като същевременно се зачитат местните хранителни култури, по-специално чрез образование и повишаване на осведомеността, по-добър достъп до информация и по-здравословна хранителна среда, като по този начин се намаляват тежестта на сърдечносъдовите заболявания и другите незаразни болести.

14. По отношение на **здравето на животните и хуманното отношение към тях** ИЗТЪКВА, че:

- здравето на животните и хуманното отношение към тях са основни компоненти на издръжливите и устойчиви агрохранителни системи. Устойчивото животновъдство и аквакултурите, подкрепени от високи стандарти за здравето на животните и хуманното отношение към тях, допринасят за продоволствената сигурност, поминъка в селските райони и безопасното производство на храни, като същевременно намаляват риска от поява и разпространение на зоонозни болести и смекчават въздействието върху околната среда;
- биологичната сигурност, профилактиката и контролът на заболяванията (включително стратегиите за ваксинация), разумната употреба на антимикробни средства, системите за надзор и високите стандарти за хуманно отношение към животните остават ключови компоненти на ефективното прилагане на подхода „Едно здраве“;
- глобалната рамка за постепенен контрол на трансграничните болести по животните, ръководена съвместно от Организацията на ООН за прехрана и земеделие (ФАО) и Световната организация по здравеопазване на животните (СОЗЖ), остава важен механизъм за управление на трансграничните болести по животните и по този начин допринася за безопасността на храните, устойчивия поминък, сигурната търговия, продоволствената сигурност и общественото здраве;
- мерките, насочени към здравето на животните и хуманното отношение към тях, следва да се опират на законодателството на ЕС и на международно приетите стандарти.

15. По отношение на **здравето на растенията** ИЗТЪКВА, че:

- здравите растения и гори са от основно значение за благосъстоянието на хората и устойчивите агрохранителни системи, посредством предоставянето на храни, фуражи, кислород и основни екосистемни услуги, като същевременно подкрепят биологичното разнообразие, поддържат здравите почви и намаляват риска от деградация на земите, хидроекологична нестабилност и предаване на зоонози;

- ефективните системи за надзор и ранно предупреждение, които използват по най-добрия начин технологичните решения, са от съществено значение за предотвратяването, навременното откриване и управлението на вредителите и болестите по растенията по интегриран и устойчив начин;
- устойчивите практики за растителна защита, включително интегрираното управление на вредителите и фитосанитарните мерки, допринасят за предотвратяване на разпространението на вредители и болести на местно и трансгранично равнище и по този начин спомагат за опазването на човешкото здраве, биологичното разнообразие, сухоземните и водните екосистеми, горите и цялостната екологична устойчивост;
- растенията, горите и основаните на горското стопанство системи са от съществено значение за устойчивите агрохранителни системи, тъй като те осигуряват улавянето на въглерод и жизненоважните екосистемни услуги, които подкрепят екосистемите и здравето на околната среда;
- основаните на ландшафта подходи, включително агро-лесовъдните системи, и устойчиво управляваните гори укрепват биологичното разнообразие, устойчивостта на екосистемите и адаптирането към изменението на климата, като по този начин допринасят за целите на подхода „Едно здраве“ и устойчивостта на агрохранителните системи.

16. По отношение на **околната среда и здравето на екосистемите** ИЗТЪКВА, че:

- агрохранителните системи едновременно зависят от здравето на околната среда и екосистемите, включително чистия въздух и водата, биологичното разнообразие, здравите почви, горите и водните системи, както и стабилните климатични системи, и оказват влияние върху тях;

- влошаването на състоянието на околната среда, замърсяването, загубата на биологично разнообразие и изменението на климата все повече увеличават рисковете в агрохранителните системи, като оказват неблагоприятно въздействие върху здравето на хората, животните и растенията, както и върху сухоземните и водните екосистеми; поради това интегрираните и цялостните подходи са от съществено значение за укрепване на устойчивостта, намаляване на кумулативните рискове и подкрепа за дългосрочната устойчивост на екосистемите;
 - устойчивите производствени системи, включително агроекологичните и другите иновативни подходи, основани на ресурсно ефективни, екологосъобразни и социално отговорни практики, наред с възстановяването на екосистемите могат да доведат до положителни екологични резултати, като същевременно намалят дългосрочните системни рискове, включително предаването на патогени между дивата флора и фауна и домашните животни, което е свързано с влошаването на състоянието на местообитанията.
17. ИЗТЪКВА, че интегрираните и съвместни действия в посочените по-горе области са от съществено значение за намаляването на междусекторните рискове, включително появата на векторно преносими и предавани чрез храната и водата болести и зоонози, и за намаляването на антимикробната резистентност, вредителите и болестите по растенията и влошаването на състоянието на екосистемите.
18. ПОТВЪРЖДАВА, че намаляването на тези рискове изисква координиран и научнообоснован подход, насочен към общите им движещи сили, като например нововъзникващи инфекциозни болести, нездравословни хранителни режими, загуба на биологично разнообразие, замърсяване и влошаване на състоянието на околната среда, въздействие върху климата, неустойчиви производствени системи и неподходящо използване на селскостопанските суровини.
19. ПОДЧЕРТАВА, че прилагането на подхода „Едно здраве“ в агрохранителните системи значително укрепва надзора, ранното предупреждение, превенцията, готовността и изграждането на устойчивост, като по този начин подкрепя по-съгласувани ответни мерки на политиката, включително трансгранични и на регионално равнище.

20. ИЗТЪКВА СПЕЦИАЛНО, че успешното прилагане на подхода „Едно здраве“ в агрохранителните системи изисква участието на всички съответни заинтересовани страни по цялата агрохранителна верига и по-голяма съгласуваност на политиките във всички свързани области на политиката.
21. ПОДЧЕРТАВА, че е необходимо да се премахнат институционалната и секторната изолираност на национално и световно равнище и да продължи насърчаването на интегрирането на свързаните с подхода „Едно здраве“ съображения в определянето на международни стандарти, по-специално в рамките на Комисията по Кодекс алиментариус, СОЗЖ и Международната конвенция по растителна защита, като по този начин се подкрепя безопасната и предвидима международна търговия.

Ефективно управление и подходящи благоприятстващи условия

22. ИЗТЪКВА СПЕЦИАЛНО, че ефективното управление и подходящите благоприятстващи условия са от съществено значение за превръщането на принципите на подхода „Едно здраве“ в действия, като се използват по най-добрия начин съществуващите структури и ресурси и се засилва сътрудничеството между всички съответни сектори, равнища на управление и заинтересовани страни.
23. ПОДЧЕРТАВА, че е важно да се предоставят подходящи стимули в подкрепа на възприемането на подхода „Едно здраве“ на практика, включително чрез използване на съществуващите финансови и фискални инструменти, насърчаване на достъпа до знания и иновации и укрепване на техническото сътрудничество, обмяна на знания и изграждането на капацитет, включително в държавите партньори и развиващите се икономики.
24. ПОТВЪРЖДАВА, че при прилагането на подхода „Едно здраве“ в агрохранителните системи трябва да се вземат предвид различните национални обстоятелства, производствените системи, институционалните договорености, условията на околната среда и приоритетите за развитие. Местните и териториалните подходи за изпълнение са от ключово значение, като се има предвид разнообразието на агрохранителните системи и екосистемите.

25. ОТЧИТА значението на мониторинга и оценката на прилагането и ефективността на подхода „Едно здраве“ в агрохранителните системи и НАСЪРЧАВА използването на механизми за мониторинг, наблюдение и докладване в подкрепа на основаното на факти вземане на решения и непрекъснатото подобряване.
26. ПРИКАНВА Комисията и държавите членки да продължат да подкрепят координацията, съгласуваността на политиките, техническото сътрудничество, изграждането на капацитет, обмена на добри практики, образованието, повишаването на осведомеността и споделянето на знания относно подхода „Едно здраве“ в агрохранителните системи, като същевременно се избягва ненужната административна тежест или тежестта за докладване.

Международно сътрудничество

27. ПОТВЪРЖДАВА продължаващата необходимост от международно сътрудничество, по-специално чрез засилен ангажимент с четиристранната група „Едно здраве“ (ФАО, СЗО, СОЗЖ и ЮНЕП), Комисията по Кодекс алиментариус, МКРЗ, CGIAR и съответните рамки на СТО за постигане на напредък по целите на „Едно здраве“ по съгласуван, ефективен и научно обоснован начин във всички агрохранителни системи, включително чрез засилена съгласуваност и полезни взаимодействия между работата на четиристранните организации и съответните многостранни споразумения в областта на околната среда.
28. ОТБЕЛЯЗВА СЪС ЗАДОВОЛСТВО, че ФАО, СЗО, СОЗЖ, ЮНЕП, Комисията за Кодекс алиментариус и МКРЗ все по-често включват принципите на подхода „Едно здраве“ в своята работа.
29. ПОДЧЕРТАВА, че международните стандарти, разработени по-специално от Комисията по Кодекс алиментариус, СОЗЖ и МКРЗ, предоставят установена научно обоснована рамка в подкрепа на прилагането на подхода „Едно здраве“ и дават възможност за безопасна международна търговия.

30. ОТЧИТА, че продължаващото сътрудничество с тези органи остава от съществено значение за поддържането на съгласуваност и предвидимост в рамките на международната санитарна и фитосанитарна система (СФС); и ПОДЧЕРТАВА в това отношение, че Споразумението на СТО за санитарните и фитосанитарните мерки продължава да бъде основната международна правна рамка, уреждаща научнообоснованите санитарни и фитосанитарни мерки, и продължава да осигурява правна сигурност и предвидимост за международната търговия със селскостопански хранителни продукти.
31. ИЗТЪКВА ОТНОВО пълната ангажираност на ЕС с многосекторното сътрудничество, установено чрез четиристранното партньорство между ФАО, СЗО, СОЗЖ и ЮНЕП, с оглед на укрепването на интегрираното наблюдение, превенцията, готовността и реагирането на световно, регионално и национално равнище. В този контекст ПОДЧЕРТАВА също важния принос на експертната група на високо равнище „Едно здраве“ за укрепването на основаните на факти и научни данни анализ и вземане на решения.
-